

Gepubliceerd op *Werk & Veiligheid* - Kennisplatform over preventie, RI&E en sociale veiligheid (<https://www.werkenveiligheid.nl>)

[Home](#) > Ken jij de risico's?

Ken jij de risico's?

Door [Wendy Roescher](#) op do, 09/05/2019 - 11:31

Werkwijze

Achtergrondartikel

Maandagmorgen zitten Jan en Pien samen in de kantine. Ze zijn nog aan het napraten over het weekend. Ze vergeten de tijd en moeten snel naar de werkplek. Ze nemen een shortcut door het magazijn. Maar dan ineens wordt Jan geschept door een heftruck. De vorken staan omhoog en raken Jan vol in zijn middel.

Het ongeval wordt gemeld aan de Inspectiedienst SZW en deze doet een onderzoek naar de oorzaak van het ongeval. Binnen de organisatie blijken er geen looppaden te zijn binnen het magazijn. De bestuurder van de vorkheftruck heeft geen vergunning om op de truck te rijden, de vorken stonden omhoog en de bestuurder reed ook nog eens te hard. Ook blijkt er geen RI&E aanwezig te zijn. Allemaal knelpunten die te voorkomen zijn.

Een ongeluk als dit had waarschijnlijk voorkomen kunnen worden als de risico's binnen de organisatie bekend waren, waardoor deze beheerst hadden kunnen worden. Het is dan ook van belang dat er gedegen kennis is van de arborisico's binnen een organisatie. De Arbowet stelt daarom een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) met een daarbij behorende plan van aanpak verplicht. Deze RI&E en plan van aanpak vormen de basis van het arbobeleid.

RI&E

Zoals aangegeven is de RI&E een wettelijk verplicht instrument (artikel 5 van de Arbowet). In een RI&E dienen alle risico's op het gebied van Veiligheid, Gezondheid en Psychosociale Arbeidsbelasting te worden onderzocht (inventarisatie) en gewogen (evaluatie) waarna een plan van aanpak opgesteld moet worden om deze risico's aan te pakken (opstellen van maatregelen).

Actueel

De wet geeft aan dat de RI&E actueel moet zijn. Dit houdt in als de arbeidsomstandigheden binnen een organisatie veranderen, bijvoorbeeld bij invoering van een andere werkmethode, het gebruik van een ander machine, of een wijziging van kantoor kamers naar een kantoor tuin, dan moet de RI&E voor deze wijziging aangepast worden. Daarnaast moet de RI&E voldoen aan de actuele wetgeving en de stand der wetenschap. Ook hier geldt weer, indien hier veranderingen zijn, dan dient de RI&E op deze onderdelen aangepast te worden.

Dit houdt dus in dat het opstellen van een RI&E geen eenmalige actie is, maar een structureel proces. Een organisatie is veelal in beweging. Hierdoor ontstaan er nieuwe risico's. Vaak wordt er dan ook gekozen om de gehele RI&E een keer in de 3 tot 4 jaar te houden. Als er zich tussentijds veranderingen voordoen, kan op onderdelen de RI&E worden geactualiseerd.

Inhoud RI&E

Naast beleidsmatige risico's, dienen ook de risico's van een functie, de werkplek, de werkomgeving als ook toekomstige risico's meegenomen te worden in de RI&E. De Arbowet en regelgeving geeft organisatie een keuzevrijheid hoe de risico's geïnventariseerd worden. Zo moeten de risico's voor alle functies in kaart worden gebracht. Een organisatie kan zelf bepalen op welke manier deze risico's worden onderzocht. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden om de functies te groeperen met een zelfde risico (bijvoorbeeld alle kantoorfunctie).

Toekomstige risico's blijven lastig. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de arborisico's bij de aanschaf van een nieuwe machine of de arborisico's voorafgaand aan een verbouwing. Liefst voor aanschaf (of minimaal voor gebruik) dienen de risico's bekeken en beheerst te zijn. De RI&E moet schriftelijk worden vastgelegd.

Bijzondere groepen werknemers

Tevens moet er aandacht zijn voor bijzondere groepen werknemers. In het arbobesluit worden thuiswerken, zwangere vrouwen en jeugdigen genoemd. Maar denk in uw organisatie aan specifieke groepen werknemers met een specifiek risico (bijvoorbeeld werknemers die de [Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen waardoor er onveilige situaties](#) kunnen ontstaan. Ook moet er in de RI&E aandacht zijn voor toegang tot een Arbodeskundige en /of preventiemedewerker en de [functie van de preventiemedewerker](#).

Verdiepend onderzoek

De RI&E mag globaal zijn, maar voor enkele onderwerpen geeft het Arbobesluit aan dat er verdiepend onderzoek nodig is zoals bijvoorbeeld voor [gevaarlijke stoffen](#) in het algemeen, kankerverwekkende of mutagene stoffen, asbest, biologische agentia, fysieke belasting, werken met beeldschermen, geluid, mechanische trillingen, persoonlijke beschermingsmiddelen. Wanneer er bijvoorbeeld sprake is van werkdruk of wanneer er bijvoorbeeld met machines wordt gewerkt, dan dient er een verdiepend onderzoek naar de oorzaken van werkdruk of machineveiligheid ingesteld te worden. Deze verdiepingen vormen een onderdeel van de RI&E.

Welk instrument?

Welk [instrument](#) wordt gebruikt voor de inventarisatie, verschilt per organisatie maar ook per branche. Er kan gekozen worden voor een specifieke branche instrument (www.rie.nl) of voor een algemenere RI&E. In principe mag iedereen de RI&E uitvoeren, alleen is er een eis tot toetsing door een kerndeskundige. De eis tot toetsing geldt niet voor bedrijven met minder dan 25 werknemers of indien er afspraken zijn gemaakt in de cao en gekozen is voor een branche RI&E.

Opzet RI&E

Zaak is om vooraf goed na te denken over de gehele opzet van een RI&E. Uiteindelijk is het doel dat alle risico's inzichtelijk zijn, maar in de praktijk blijkt dit lastig te zijn. Het is dan ook goed om kritisch te kijken: welk [instrument](#) er wordt gebruikt, [wie \(of welke organisatie\) de RI&E gaat uitvoeren](#), hoe deze risico's onderzocht worden (rondgang, interviews en met wie, enquêtes, opvragen documenten etc.), betrokkenheid medewerkers bij het opstellen van de RI&E, welke risico's worden onderzocht (wordt alles in 1 keer gedaan of gefaseerd), of het hele bedrijf in een keer onderzocht wordt of gefaseerd en wie de toetsing gaat doen. Ook de manier van rapporteren en de termijnen waarop de RI&E is afgerond, is goed om vast te leggen.

Het plan van aanpak

Het plan van aanpak is zoals gezegd een onderdeel van de RI&E. De Arbowet geeft aan dat het plan van aanpak maatregelen moet bevatten hoe de risico wordt weggenomen of wordt geminimaliseerd. Ook dienen er termijnen in het plan van aanpak opgenomen te zijn wanneer de maatregel is ingevoerd. Daarnaast kan er gekozen worden om ook een verantwoordelijke in het plan van aanpak op te nemen als ook de financiële middelen die voor de maatregel worden gereserveerd.

Medezeggenschap

Een RI&E is een belangrijk instrument als basis voor het arbobeleid. Een RI&E moet daarom ook herkenbaar zijn voor de medewerkers zodat dit document gaat leven onder de medewerkers (zij lopen immers de arborisico's). De medezeggenschap heeft dan ook een belangrijke rol bij de RI&E. Zowel de opzet van de RI&E als het plan van aanpak zijn instemmingsplichtig. Dit houdt in dat de OR mee mag beslissen over de keuzes die worden gemaakt hoe de RI&E wordt opgezet maar ook welke keuzes worden gemaakt in het plan van aanpak. Het is dus raadzaam om vroegtijdig met de OR in gesprek te gaan om gezamenlijk dit traject op te pakken zodat er samen een mooie RI&E kan worden opgezet.

Uiteindelijk hebben alle partijen maar een doel: niemand mag gewond raken of ziek worden tijdens en door het werk. Bekend zijn met de aanwezige risico's zijn en deze beheersen vormt dan ook de basis van het arbobeleid.

Jan en Pien

En ja; had het bedrijf van Jan en Pien een RI&E gehad en had men deze risico's grotendeels beheerst door belijning, regelingen over heftruck gebruik dan was er misschien veel leed bespaard gebleven.

Meer informatie

Er zijn al meerdere artikelen over de RI&E beschreven, onder andere over risico's die niet in de RI&E staan, RI&E en PSA en RI&E en arbeidstijden.

<https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/risicos-die-niet-de-rie-staan-bellen-de-auto>

<https://www.werkenveiligheid.nl/rie/implementatie/risico%E2%80%99s-die-niet-de-rie-staan-%E2%80%93-werktijden>

<https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/hoe-de-rie-kansen-biedt-om-psa-aan-te-pakken>

<https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/medewerkers-betrekken-bij-de-rie>

<https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/serieus-wat-kost-een-goede-rie>

<https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/serieus-de-rol-van-de-kerndeskundige>

<https://www.werkenveiligheid.nl/rie/wet-en-regelgeving/serieus-aansprakelijkheid-bij-ontbreken-van-rie>

- [Toevoegen](#)

[Lees meer op overzichtspagina RI&E](#)

Bron-URL: <https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/ken-jij-de-risico%E2%80%99s>